

Bruxelles, den 26.11.2012
COM(2012) 681 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

*Syvende rapport
om visse tredjelandes opretholdelse af visumpligten i strid med gensidighedsprincippet*

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

*Syvende rapport
om visse tredjelandes opretholdelse af visumpligten i strid med gensidighedsprincippet*

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning	4
2.	Resultater siden Kommissionens sjette rapport om gensidighed.....	5
2.1.	Australien	5
2.2.	Brasilien	7
2.3.	Brunei Darussalam	8
2.4.	Canada.....	8
2.5.	Japan.....	11
2.6.	De Forenede Stater (USA)	12
3.	Konklusion	16
	BILAG.....	18

1. INDLEDNING

Rådets forordning (EF) nr. 539/2001 af 15. marts 2001¹ om fastlæggelse af listen over de tredjelande, hvis statsborgere skal være i besiddelse af visum ved passage af de ydre grænser (bilag I til forordningen, "negativlisten"), og listen over de tredjelande, hvis statsborgere er fritaget for dette krav (bilag II til forordningen, "positivlisten"), er det grundlæggende instrument for EU's fælles visumpolitik og indeholder bestemmelser om en gensidighedsmekanisme, som bruges i tilfælde, hvor et tredjeland på positivlisten opretholder eller indfører en visumpligt for statsborgere fra en eller flere medlemsstater.

Den nuværende gensidighedsmekanisme blev indført ved Rådets forordning (EF) nr. 851/2005 af 2. juni 2005 om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 539/2001². Hvis et tredjeland på positivlisten indfører en visumpligt for statsborgere fra en eller flere medlemsstater, skal Kommissionen inden for rammerne af denne mekanisme træffe foranstaltninger for at opnå genindførelse af visumfrie rejser hos det pågældende tredjeland, ligesom den skal forelægge Rådet en rapport, som kan ledsages af et forslag om midlertidig genindførelse af visumpligten for statsborgere fra det pågældende tredjeland. Desuden skal Kommissionen hvert andet år forelægge Europa-Parlamentet og Rådet rapporter om situationen med hensyn til manglende gensidighed, som om nødvendigt kan ledsages af passende forslag.

Det fremgår af de seks regelmæssige rapporter om visumgensidighed, som Kommissionen har vedtaget hidtil³, at den nuværende gensidighedsmekanisme har vist sig at være temmelig effektiv. Takket være Kommissionens og de berørte medlemsstaters bestræbelser har man i vid udstrækning nedbragt antallet af sager om manglende gensidighed, som fandtes, da mekanismen blev indført, eller da tiltrædelsestraktaten fra 2005 trådte i kraft⁴ – i alt næsten 100 sager med 18 tredjelande.

Ud over de seks regelmæssige rapporter har Kommissionen vedtaget en ad hoc-rapport om Canadas genindførelse af visumpligt for tjekkiske statsborgere i juli 2009⁵. Dette er det eneste tilfælde, hvor et tredjeland på positivlisten har genindført visumpligt for statsborgere fra en medlemsstat, siden den nuværende gensidighedsmekanisme blev indført i 2005.

De rapporter om visumgensidighed, som Kommissionen har fremlagt hidtil, viser, at der efterhånden kun er meget få tilfælde af manglende gensidighed. I sin sjette rapport om visumgensidighed anfører Kommissionen følgende:

"Ved behandlingen af de øvrige resterende tilfælde af manglende gensidighed, dvs. med hensyn til USA (visumpligt for Bulgarien, Cypern, Rumænien og Polen) og Canada (visumpligt for Bulgarien og Rumænien), stilles EU over for begrænsninger i sin gensidighedsmekanisme som fastsat i den gældende EU-ret. I disse tilfælde anser tredjelande således medlemsstater for ikke at opfylde objektive kriterier for visumfritagelse, som disse tredjelande har fastsat ensidigt i deres nationale lovgivning (f.eks. ved ikke at udstede

¹ EFT L 81 af 21.3.2001.

² EUT L 141 af 4.6.2005.

³ KOM(2006) 3 endelig af 10.1.2006, KOM(2006) 568 endelig af 2.10.2006, KOM(2007) 533 endelig af 13.9.2007, KOM(2008) 486 endelig/2 af 9.9.2008, KOM(2009) 560 endelig af 19.10.2009, KOM(2010) 620 endelig af 5.11.2010.

⁴ EUT L 157 af 21.6.2005.

⁵ KOM(2009) 562 endelig af 19.10.2009.

biometriske pas, ikke opfyldte fastsatte tærskler for visumafslag og/eller antallet af personer, der bliver i landet efter visummets udløb)."

Derfor har Kommissionen opfordret Europa-Parlamentet, Rådet og medlemsstaterne til at overveje, hvordan disse tilfælde af manglende gensidighed kan tages yderligere op.

I marts 2011 vedtog Europa-Parlamentet en erklæring, hvori man blandt andet efterlyser en revision af den nuværende gensidighedsmekanisme⁶.

I sit forslag af 24. maj 2011 om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 539/2001⁷ foreslog Kommissionen i lyset af konsekvenserne af Lissabontraktatens ikrafttræden at ændre den nuværende gensidighedsmekanisme ved at tilføje Europa-Parlamentets rolle i den fælles beslutningsprocedure. På baggrund af forslag fra en række medlemsstater og under hensyntagen til Europa-Parlamentets efterlysning af en ny gensidighedsmekanisme foregår der nu forhandlinger med Parlamentet og Rådet med henblik på at revidere den nuværende mekanisme for at gøre den mere effektiv, idet man samtidig sikrer, at bestemmelserne i traktaterne overholdes fuldt ud. Navnlig skal man med den reviderede mekanisme sigte mod en hurtigere og mere effektiv reaktion, hvis et tredjeland på positivlisten indfører visumpligt for en eller flere medlemsstater.

I overensstemmelse med bestemmelserne i den nuværende gensidighedsmekanisme gør man i denne syvende rapport om visumgensidighed status over resultaterne af de bestræbelser, som man har gjort siden vedtagelsen af den sjette rapport den 5. november 2010 med det mål at opnå fuld visumgensidighed med alle tredjelande på positivlisten.

2. RESULTATER SIDEN KOMMISSIONENS SJETTE RAPPORT OM GENSIDIGHED

2.1. Australien

Situationen, da den sjette rapport om visumgensidighed blev vedtaget

Siden den 27. oktober 2008 har statsborgere i alle medlemsstater og associerede Schengenlande haft ret til at anvende eVisitor-systemet⁸. Kommissionen anfører i rapporten, at eVisitor-systemet i princippet sikrer ligebehandling af statsborgerne i alle medlemsstater og associerede Schengenlande. Kvartalsrapporterne med statistikker over anvendelsen af eVisitor-systemet har dog vist, at Australien på grund af integritetsspørgsmål hovedsageligt behandlede ansøgninger fra statsborgere i visse medlemsstater manuelt for at kunne undersøge dem nærmere. Kommissionen har derfor besluttet fortsat at overvåge behandlingen af ansøgninger om eVisitor nøje. Kommissionen vil i et separat dokument fremlægge sin vurdering af, om eVisitor svarer til Schengen-visumansøgningsprocessen.

Den nuværende situation

Borgerne i alle medlemsstater og associerede Schengenlande anvender fortsat eVisitor-systemet, selv om ansøgninger fra statsborgere i visse medlemsstater hovedsageligt behandles manuelt for at gøre det muligt for de australske myndigheder at undersøge dem nærmere.

⁶ Skriftlig erklæring 0089/2010 "Genoprettelse af gensidighed i visumordningen – solidaritet med tjekniske statsborgeres ulige status efter Canadas unilaterale indførelse af visumpligt", 8. marts 2011.

⁷ KOM (2011) 290 endelig.

⁸ Et "eVisitor" er en tilladelse til at besøge Australien i turist- og erhvervsøjemed i en periode på højst tre måneder for hver indrejse. Et eVisitor er gyldigt i 12 måneder fra udstedelsesdatoen.

Behandling af ansøgninger om eVisitor

Australien har forelagt Kommissionen kvartalsrapporter med statistikker over anvendelsen af eVisitor-systemet, som dækker perioden fra den 1. juli 2010 til den 30. september 2011.

Kvartalsrapporterne viser, at procentdelen af automatiske godkendelser forsat er meget høj (86,36 %). Automatisk godkendelse er en proces, hvor en ansøgning om eVisitor kontrolleres automatisk, og hvis de kontrollerede betingelser er opfyldt, gives eVisitor-tilladelsen normalt inden for få minutter efter indgivelse af ansøgningen.

Procentdelen af automatiske godkendelser for Bulgarien og Rumænien var den laveste blandt medlemsstaterne og udviste et fald i rapporteringsperioden (fra 37 % for begge lande i kvartalsrapporten om perioden 1/07/2010 - 30/09/2010 til henholdsvis 18 % og 23 % i rapporten om perioden 1/07/2011 - 30/09/2011). Som følge af en række integritetsspørgsmål vedrørende ansøgere fra Bulgarien og Rumænien havde Australien besluttet at behandle flere af disse ansøgninger manuelt. Således undersøges ansøgningerne nøjere, og eVisitor-tilladelsen gives/nægtes inden for 2-10 arbejdsdage.

Endvidere viste rapportererne, at medlemsstaterne med den højeste ændrede kvota for personer, der ikke rejser tilbage (Modified Non-Return Rate, MNRR), var Bulgarien, Letland, Litauen og Rumænien. MNRR er en beregning af den kvota af besøgende, som er indrejst, hvis oprindelige visum er udløbet inden for rapporteringsperioden, og som enten forsat opholder sig i Australien ulovligt, er rejst ud af Australien på et udløbet visum eller har ansøgt om et andet efterfølgende visum end visa, der anses for at indebære fordele for Australien. De højeste MNRR-kvotaer varierede meget i de forskellige kvartalsvise rapporteringsperioder (fra 9,84 % for Letland i perioden 1/10/2010 - 31/12/2010 til 4,45 % for Litauen i perioden 1/04/2011 - 30/06/2011 og for Rumænien i perioden 1/07/2011 - 30/09/2011), mens de gennemsnitlige MNRR-kvotaer varierede mellem 1,69 % og 0,62 %).

Ved dialogen mellem ledende embedsmænd fra EU og Australien om migration, asyl og mangfoldighed den 28. november 2011 enedes man på opfordring fra de australske myndigheder om, at Australien i fremtiden efter anmodning fra Kommissionen vil fremlægge ad hoc-rapporter med statistikker over anvendelsen af eVisitor-systemet for at gøre det muligt for Kommissionen forsat at holde øje med behandlingen af ansøgninger om eVisitor.

Som anført i den sjette rapport om visumgensidighed vil vurderingen af, om eVisitor svarer til Schengen-visumansøgningsprocessen, blive fremlagt i et separat dokument sammen med vurderingen af Final Rule (den endelige lov) vedrørende ESTA (Electronic System for Travel Authorization") (se nedenfor under 2.6.), da de har mange fællestræk.

Vurdering

I princippet sikrer eVisitor forsat ligebehandling af statsborgerne i alle medlemsstater og associerede Schengenlande. Desuden er procentdelen af automatiske godkendelser forsat konsekvent meget høj. Den nuværende situation medfører ikke problemer for EU-borgerne. Kommissionen vil dog forsat overvåge behandlingen af ansøgninger om eVisitor med henblik på at fuldføre sin vurdering af, om eVisitor svarer til Schengen-visumansøgningsprocessen.

2.2. Brasilien

Situationen, da den sjette rapport om visumgensidighed blev vedtaget

Aftalerne mellem EU og Brasilien om visumfritagelse for kortvarige ophold for indehavere af diplomatpas, tjenestepas eller officielt pas og for indehavere af almindeligt pas blev parafet af begge parter i april 2010. Kommissionen har arbejdet for en hurtig ratificering af de to aftaler fra Den Europæiske Unions side og bestræbt sig på at overvåge ratificeringen fra den brasilianske side for at sikre visumfrie rejser til Brasilien for statsborgerne i alle medlemsstater.

Den nuværende situation

Aftalerne mellem EU og Brasilien om visumfritagelse for kortvarige ophold for indehavere af diplomatpas, tjenestepas eller officielt pas og for indehavere af almindeligt pas blev formelt underskrevet den 8. november 2010.

Den 24. februar 2011 vedtog Rådet beslutningen om at indgå de to aftaler om visumfritagelse for kortvarige ophold med Brasilien, og brasilianerne blev straks underrettet.

Den 7. december 2010 godkendte den brasilianske regering aftalen om visumfritagelse for kortvarige ophold for indehavere af diplomatpas, tjenestepas eller officielt pas. Derved trådte aftalen i kraft den 1. april 2011, og man har således opnået fuld visumgensidighed for indehavere af disse pas.

I juni 2011 sendte Kommissionen det brasilianske udenrigsministerium en skrivelse, hvori den forhørte sig om status for Brasiliens interne ratificering af aftalen om visumfritagelse for kortvarige ophold for indehavere af almindeligt pas, ligesom den opfordrede de brasilianske myndigheder til at vise landets engagement med hensyn til at give visumfritagelse til alle EU-borgere – herunder statsborgerne i fire medlemsstater (Cypern, Estland, Letland og Malta), som stadig skal have et visum for at rejse ind i Brasilien – ved at ratificere aftalen så hurtigt som muligt.

Aftalen om visumfritagelse for kortvarige ophold for indehavere af almindeligt pas blev først forelagt den brasilianske kongres med henblik på ratificering den 3. oktober 2011. Ved topmødet mellem EU og Brasilien den 4. oktober 2011 i Bruxelles understregede begge parter, hvor vigtigt det er, at denne aftale træder i kraft så snart som muligt.

Efter godkendelsen af aftalen i deputeretkammeret den 19. april 2012 og i senatet den 27. juni 2012 er ratificeringsprocessen i Brasilien nu tilendebragt. På grundlag af meddelelsen om aftalen fra den brasilianske side trådte aftalen mellem EU og Brasilien om visumfritagelse for kortvarige ophold for indehavere af almindeligt pas i kraft den 1. oktober 2012.

Vurdering

Kommissionen glæder sig over, at aftalen mellem EU og Brasilien om visumfritagelse for kortvarige ophold for indehavere af diplomatpas, tjenestepas eller officielt pas er trådt i kraft den 1. april 2011. Selv om processen har været noget forsinket, bifalder Kommissionen desuden brasilianernes fuldførelse af ratificeringen af aftalen om visumfritagelse for kortvarige ophold for indehavere af almindeligt pas på baggrund af godkendelsen fra deputeretkammeret den 19. april 2012 og senatet den 27. juni 2012. Endelig glæder Kommissionen sig over, at aftalen siden den 1. oktober 2012 har været gennemført fuldt ud, hvilket vil sikre fuld gensidighed med Brasilien med hensyn til visumfritagelse, herunder for statsborgerne i de fire medlemsstater, som stadig skal have et visum for at rejse til Brasilien for et kortvarigt ophold.

2.3. Brunei Darussalam

Situationen, da den sjette rapport om visumgensidighed blev vedtaget

Borgerne i alle medlemsstater var omfattet af en visumfritagelse på 30 dage, som kunne forlænges lokalt med to perioder af 30 dages varighed op til et visumfrit ophold af højst 90 dages varighed. Den 24. juni 2010 anmodede Kommissionen formelt myndighederne i Brunei Darussalam om at give EU-borgere visumfritagelse i 90 dage for at sikre fuld gensidighed med hensyn til visumfritagelse.

Den nuværende situation

Som svar på Kommissionens skrivelse af 24. juni 2010 underrettede myndighederne i Brunei Darussalam i en skrivelse af 30. september 2011 Kommissionen om, at statsborgerne i alle EU-medlemsstater nu har ret til 90 dages visumfrit ophold i Brunei Darussalam, hvorved man sikrer fuld gensidighed med hensyn til visumfritagelse.

Den 5. januar 2012 anmodede Kommissionen formelt myndighederne i Brunei Darussalam om også at forlænge perioden med visumfrit ophold til 90 dage for statsborgerne i de associerede Schengenlande, som allerede er omfattet af visumfritagelse i op til 30 dage i Islands og Norges tilfælde og op til 14 dage for så vidt angår Liechtenstein og Schweiz. Ved brev af 15. oktober 2012 meddelte myndighederne i Brunei Kommissionen, at også statsborgere i Island, Norge og Schweiz nu har ret til 90 dages visumfrit ophold.

Vurdering

Kommissionen bifalder, at Brunei Darussalam har forlænget visumfritagelsen til 90 dage for statsborgerne i alle medlemsstater fra og med den 30. september 2011, hvorved man sikrer fuld gensidighed med hensyn til visumfritagelse. Den bifalder endvidere, at visumfritagelsen fra den 15. oktober 2012 er forlænget til 90 dage for statsborgere i Island, Norge og Schweiz. Kommissionen agter nu formelt at anmode Brunei om, at også statsborgere i Liechtenstein får forlænget visumfritagelsen til 90 dage.

2.4. Canada

Situationen, da den sjette rapport om visumgensidighed blev vedtaget

I forbindelse med gennemførelsen af en række "foranstaltninger", som Den Tjekkiske Republik og Canada er blevet enige om inden for rammerne af den canadisk-tjekkiske ekspertarbejdsgruppe, har Canada indvilget i før udgangen af 2010 at aflægge et besøg med henblik på dataindsamling i Den Tjekkiske Republik, som kan åbne konkrete muligheder for, at Canada beslutter sig for at genindføre visumfritagelse for tjekkiske statsborgere. Endvidere har Canada oplyst, at gennemførelsesbestemmelserne til "*Balanced Refugee Reform Act*" nok skulle blive vedtaget, og at loven efter planen ville træde i kraft inden udgangen af 2011.

Kommissionen påtog sig nøje at overvåge, hvilke fremskridt der gøres med hensyn til gennemførelsen af foranstaltningerne, navnlig om Canada sørger for hurtig og relevant opfølgning af besøget med henblik på dataindsamling i Den Tjekkiske Republik. I tilfælde af en positiv vurdering på baggrund af besøget forventede Kommissionen, at Canada straks ville ophæve visumpligten for tjekkiske statsborgere i tråd med landets hidtidige forpligtelser i forbindelse med de førnævnte "foranstaltninger". Kommissionen bemærkede, at Den Tjekkiske Republik, Canada og Kommissionen ifølge referatet fra det andet møde i den

canadisk-tjekkiske ekspertarbejdsgruppe den 15. marts 2010 er enedes om, at "vedtagelsen af den nye canadiske asyllovgivning – som i givet fald ikke gennemføres inden 2013 – ikke bør være en betingelse for ophævelsen af visumpligten; gennemførelsen af andre foranstaltninger ville gøre det muligt for Canada at beslutte at ophæve visumpligten inden tidspunktet for gennemførelsen af denne nye canadiske asyllovgivning".

Bulgarien og Rumænien opfyldte endnu ikke alle Canadas kriterier for visumfritagelse. Kommissionen påtog sig nøje at overvåge situationen og fortsætte drøftelserne med Canada for at fremskynde ophævelsen af visumpligten for statsborgere fra Bulgarien og Rumænien.

Den nuværende situation

Canada aflagde et besøg med henblik på dataindsamling i Den Tjekkiske Republik fra den 31. januar til den 4. februar 2011. Kommissionen har anmodet Canada om at forelægge den rapporten om besøget ved enhver lejlighed og på alle niveauer, herunder ved et møde mellem kommissær Malmström og Canadas minister for immigration, statsborgerskab og multikulturalisme, Jason Kenney, den 30. august 2011, ved en henvendelse fra EU-delegationen i Canada den 23. november 2011 og ved EU-Udenrigstjenestens møde med viceminister Yeates den 17. januar 2012.

Den 30. august 2011 underrettede de canadiske myndigheder Kommissionen om, at gennemførelsen af "*Balanced Refugee Reform Act*" var blevet udskudt fra december 2011 til juni 2012.

Den 16. februar 2012 vedtog den canadiske regering – som efter valget i maj 2011 er en flertalsregering – lovforslaget "*Protecting Canada's Immigration System Act*" for blandt andet at behandle spørgsmålet om ubegrundede asylansøgninger fra EU-borgere. Formålet med lovforslaget er at forhindre misbrug af Canadas immigrations- og flygtningesystem, fjerne presset på systemet fra falske eller uretmæssige ansøgninger fra flygtninge samt nedbringe behandlingstiden og mængden af endnu ikke behandlede sager. I lovforslaget lægger man blandt andet op til en væsentlig nedbringelse af tidsforbruget ved behandling af asylansøgninger fra udpegede oprindelseslande. Det ventes, at de fleste EU-medlemsstater vil blive udpegede oprindelseslande.

Den 8. marts 2012 forelagde Canada Kommissionen et konceptdokument om mulighederne for at indgå en aftale mellem EU og Canada om styring af strømme af asylansøgere, som Canada ser som et vigtigt skridt i retning af at tage hånd om landets bekymringer om det høje antal ubegrundede asylansøgninger fra EU statsborgere, og som ville gøre det muligt for Canada at ophæve visumpligten for Bulgarien, Den Tjekkiske Republik og Rumænien. Siden da har Kommissionen ført indledende drøftelser med ledende canadiske embedsmænd om konceptdokumentet og antydte, at den mekanisme, som Canada foreslår, ikke er gennemførlig af en række juridiske og politiske årsager. Navnlige ville en sådan aftale være i strid med dels det grundlæggende princip i EU-traktaten om gensidig anerkendelse af medlemsstaterne som sikre oprindelseslande i respekt for hinanden og dels et velfungerende fælles europæisk asylsystem. Endvidere er der i traktaterne intet retligt grundlag for at indgå aftaler mellem EU og et tredjeland om EU-borgere, der ansøger om asyl i det pågældende land.

"*Protecting Canada's Immigration System Act*" blev vedtaget den 28. juni 2012. Loven vil blive gennemført fuldt ud, når man har udarbejdet yderligere bestemmelser og praktiske retningslinjer og ansat og uddannet ekstra personale. Nogle foranstaltninger i den nye lov trådte i kraft umiddelbart efter vedtagelsen, mens andre vil træde i kraft senere i år på en dato,

som den canadiske regering vil fastlægge⁹. Man har besluttet ikke at gennemføre "*Balanced Refugee Reform Act*", som efter planen skulle være trådt i kraft den 29. juni 2012.

De canadiske myndigheder har fremhævet, at den nye lov vil bidrage til at mindske pull-faktorerne, mens de push-faktorer, der fører til den nuværende og utilfredsstillende situation, vil være de samme. Derfor mener de, at der er behov for yderligere foranstaltninger, som træffes sammen med EU, for at tage hånd om problemet. Kommissionen og Canada har besluttet at afholde uformelle tekniske samråd på ekspertplan for at udforske alternative løsninger, der kan bidrage til at løse problemet med ubegrundede asylansøgninger fra EU. Det første tekniske samråd fandt sted den 25. juni 2012. Kommissionen forelagde de canadiske myndigheder detaljerede oplysninger om de vigtigste principper i de relevante EU-politikker med henblik på at udpege mulige idéer til yderligere opfølgning. De canadiske myndigheder oplyste, at gennemførelsen af "*Protecting Canada's Immigration System Act*" vil være tilendebragt før udgangen af 2012.

Vurdering

Hvad angår visumproblematikken mellem Den Tjekkiske Republik og Canada, beklager Kommissionen, at Canada endnu ikke har forelagt Kommissionen sin rapport om besøget med henblik på dataindsamling i Den Tjekkiske Republik og heller ikke fremlagt noget tilstrækkeligt grundlag for samarbejde mellem Den Tjekkiske Republik, Canada og Kommissionen inden for rammerne af de "foranstaltninger", som man er enedes om.

Den fortsatte mangel på en løsning på dette problem kan også få en uheldig indvirkning på godkendelsen og ratificeringen af flere vigtige aftaler mellem EU og Canada, som man forhandler om i øjeblikket. I denne henseende bemærker Kommissionen Europa-Parlamentets erklæring om "*Genoprettelse af gensidighed i visumordningen – solidaritet med tjekkiske statsborgeres ulige status efter Canadas unilaterale indførelse af visumpligt*" fra marts 2011¹⁰, hvor Parlamentet efterlyser, at Canada ophæver visumpligten for de tre berørte medlemsstater så snart som muligt, og at EU bør træffe tilsvarende gengældelsesforanstaltninger, medmindre dette brud på gensidigheden ophører snarest, ligesom Parlamentet anfører, at situationen kan true den fremtidige ratificering af den omfattende økonomiske og handelsmæssige aftale mellem EU og Canada.

Kommissionen mener, at bestemmelserne i Canadas nye lov "*Protecting Canada's Immigration System Act*", som landet vedtog den 28. juni 2012, og navnlig beslutningen om at udpege EU-medlemsstater som sikre oprindelseslande og behandle ansøgninger indgivet af disse staters statsborgere gennem en hasteprocedure, bør kunne virke afskrækkende for fremtidige ubegrundede asylansøgninger fra EU. Derfor forventer Kommissionen, at Canada ophæver visumpligten for tjekkiske statsborgere, så snart de relevante bestemmelser i den nye lov træder i kraft.

Inden for rammerne af det uformelle tekniske samråd på ekspertplan mellem Kommissionen og Canada den 25. juni 2012 har Kommissionen forpligtet sig til at forsøge at finde muligheder for tættere samarbejde og udforske mulige alternative forslag sammen med Canada og i tæt koordination med de berørte medlemsstater med henblik på at løse problemet med det stigende antal asylansøgere i Canada, som stammer fra EU. Sådanne foranstaltninger rettet mod et tættere samarbejde må dog ikke betragtes som forudsætninger for, at Canada ophæver visumpligten.

⁹ En række nye foranstaltninger, der vedrører biometriske data, vil træde i kraft i 2013.

¹⁰ EUT C 199 E af 7.7.2012, s. 89.

2.5. Japan

Situationen, da den sjette rapport om visumgensidighed blev vedtaget

Borgerne i alle medlemsstater var omfattet af visumfritagelse ved rejser til Japan. Visumfritagelsen for statsborgere fra Rumænien gjaldt dog kun midlertidigt fra den 1. september 2009 til den 31. december 2011.

Kommissionen udtrykte forhåbninger om, at det japanske immigrationskontors evaluering af det første år med midlertidig visumfritagelse for rumænske statsborgere, som dækker perioden fra september 2009 til august 2010, ville få Japan til at gøre den midlertidige visumfritagelse permanent.

Den nuværende situation

Borgerne i alle medlemsstater er fortsat omfattet af visumfritagelse ved rejser til Japan. Statsborgere fra Rumænien nyder dog stadig kun godt af midlertidig visumfritagelse. På baggrund af resultaterne af evalueringen af den første periode med midlertidig visumfritagelse for rumænske statsborgere (september 2009 - august 2010) besluttede Japan at fastholde midlertidig visumfritagelse i endnu en periode (september 2010 - december 2011). Japan har udtrykt en vis bekymring med hensyn til rumænske statsborgeres opfyldelse af betingelserne for indrejse og/eller ophold.

Som svar på japanernes bekymring har det rumænske forvaltnings- og indenrigsministerium udstationeret en attaché til Rumæniens ambassade i Japan, og de rumænske myndigheder har gennemført en oplysningskampagne om betingelserne for indrejse og ophold i Japan i overensstemmelse med betingelserne for, at man midlertidigt ophæver visumpligten.

Kommissionen afholdt bilaterale møder med de japanske myndigheder den 26. juli 2011 og 7. december 2011 og et tekniske trepartsmøde med de rumænske og japanske myndigheder den 10. november 2011 for at drøfte Japans bekymringer vedrørende antallet af rumænske statsborgere, der rejser ind i og/eller opholder sig i Japan på ulovlig vis. Kommissionen opfordrede til, at de japanske myndigheder ved deres vurdering af den midlertidige visumfritagelse tog hensyn til det meget lille antal rumænske statsborgere, der rejser ind i og/eller opholder sig i Japan på ulovlig vis. Kommissionen foreslog, at man afholdt endnu et trepartsmøde med de rumænske og japanske myndigheder for at udpege specifikke foranstaltninger, der kan mindske antallet af ulovlige ophold.

Den 28. december 2011 besluttede Japan at forlænge den midlertidige visumfritagelse indtil den 31. december 2012 på den betingelse, at en attaché fra det rumænske forvaltnings- og indenrigsministerium fortsat er udstationeret ved Rumæniens ambassade i Japan, og at de rumænske myndigheder fortsat gennemfører oplysningskampagner vedrørende betingelserne for indrejse og ophold i Japan og risikoen for menneskehandel.

Vurdering

Kommissionen glæder sig over de japanske myndigheders beslutning om at forlænge den midlertidige visumfritagelse for rumænske statsborgere indtil den 31. december 2012. Kommissionen er indstillet på i tæt samarbejde med de rumænske myndigheder at udpege hensigtsmæssige løsninger for at afhjælpe den bekymring, som de japanske myndigheder har udtrykt. Kommissionen håber, at gennemførelsen af hensigtsmæssige foranstaltninger i Rumænien vil få Japan til at gøre den midlertidige visumfritagelse permanent.

2.6. De Forenede Stater (USA)

Situationen, da den sjette rapport om visumgensidighed blev vedtaget

Kommissionen udtrykte glæde over, at Grækenland tilsluttede sig visumfritagelsesprogrammet (Visa Waiver Program, VWP) den 5. april 2010, og påtog sig i sin kontakt med USA fortsat at rejse problemet med manglende gensidighed for statsborgere fra Bulgarien, Cypern, Polen og Rumænien for at sikre fuld visumgensidighed så snart som muligt.

Kommissionen udtrykte dog også stor beklagelse over, at USA havde vedtaget den midlertidige lov *Interim Final Rule* vedrørende ESTA-gebyret (Electronic System for Travel Authorization"), selv om Kommissionen er klar over, at denne afgørelse er truffet i overensstemmelse med forpligtelserne i Travel Promotion Act. Kommissionen havde fremsendt skriftlige bemærkninger til USA vedrørende *Interim Final Rule* den 7. oktober 2010 inden for rammerne af den offentlige høringsprocedure, som USA havde igangsat.

Kommissionen afventede de amerikanske myndigheders offentliggørelse af den endelige lov *Final Rule* vedrørende ESTA for at kunne fuldføre sin vurdering af ESTA og fastslå, om systemet svarer til Schengen-visumansøgningsprocessen. Der var ingen tvivl om, at opkrævning af et gebyr ville udgøre et vigtigt element ved denne vurdering.

Kommissionen påtog sig desuden at se nærmere på den såkaldte dobbelte strategi, som De Faste Repræsentanters Komité (Coreper) godkendte den 12. marts 2008, med hensyn til anvendelsen af eksterne kompetencer efter Lissabontraktatens ikrafttræden.

Den nuværende situation

De amerikanske myndigheder har endnu ikke offentliggjort *Final Rule* vedrørende ESTA og heller ikke svaret på Kommissionens bemærkninger om *Interim Final Rule* vedrørende ESTA-gebyret.

Når *Final Rule* vedrørende ESTA offentliggøres, vil Kommissionen foretage en endelig vurdering under hensyntagen til alle eventuelle ændringer, herunder indførelsen af et gebyr for ESTA.

Kommissionen har fortsat rejst spørgsmålet om manglende gensidighed og ytret bekymring over indførelsen af ESTA-gebyret over for de amerikanske myndigheder på politisk og teknisk plan.¹¹

I en erklæring, som præsident Obama fremsatte under den polske præsident Komorowskis besøg i Washington D.C. i december 2010, påtog Obama sig at gøre medlemsstaternes tiltrædelse af VWP til et prioriteret spørgsmål, som skulle løses i hans tid som præsident.

I marts 2011 fremlagde Kongressen et nyt lovforslag med titlen "*Secure Travel and Counterterrorism Partnership Program Act of 2011*" (S. 497 og H.R. 959), som præsident Obama støttede. I lovforslaget sigter man blandt andet mod at ajourføre kriterierne for at

¹¹ Navnlig ved topmøderne mellem EU og USA den 20. november 2010 og den 28. november 2011, under generaldirektøren for indre anliggenders besøg i Washington D.C. i november 2010, ved ministermøderne mellem EU og USA om retlige og indre anliggender i december 2010, april 2011, november 2011 og juni 2012 samt ved møderne på højt niveau mellem EU og USA om retlige og indre anliggender i januar 2011, juli 2011, januar 2012 og juli 2012.

kunne tilslutte sig VWP ved at erstatte visumafslagsprocenten med procentdelen af personer, der bliver i landet efter visummets udløb. Denne må ikke overstige tre procent. I lovforslaget åbner man desuden mulighed for på visse betingelser at fratage kravet om procentdelen af personer, der bliver i landet efter visummets udløb.

I januar 2012 fremlagde Kongressen et nyt lovforslag med titlen "*Visa Waiver Program Enhanced Security and Reform Act*" (S. 2046 og H.R. 3855), som erstatter det tidligere lovforslag "*Secure Travel and Counterterrorism Partnership Program Act of 2011*". I det nye lovforslag kræves det, at ansøgerlandene sikrer, at procentdelen af personer, der bliver i landet efter visummets udløb, ikke overstiger tre procent. Man fastholder samtidig det nuværende krav om at opretholde en gennemsnitlig visumafslagsprocent på højst tre procent. Endvidere får ministeren for national sikkerhed igen undtagelsesbemyndigelse til at lade et land tilslutte sig VWP på visse betingelser, herunder at det har en visumafslagsprocent på under 10 %, ligesom der indføres en prøveperiode for VWP-lande, hvis de ikke opretholder en procentdel af personer, der bliver i landet efter visummets udløb, på under 3 % eller ikke kan opfylde andre VWP-krav. I det nye lovforslag ændrer man desuden metoden til beregning af visumafslagsprocenter.

I januar 2012 udstedte præsident Obama et dekret, som skal forbedre behandlingen af visumansøgninger og lette udenlandske besøgendes indrejse i landet, hvilket skal skabe job og stimulere den økonomiske vækst i USA, mens man fortsat beskytter den nationale sikkerhed. Blandt andet lægger man i dekretet op til en øget indsats for at udvide VWP.

I marts 2012 fremlagde en gruppe bestående af både demokrater og republikanere i Senatet et andet lovforslag – "*Jobs Originated through Launching Travel Act*" (JOLT) (S. 2233). Det sigter mod at udvide VWP og omfatter elementer fra "*Visa Waiver Program Enhanced Security and Reform Act*". JOLT-lovforslaget afspejler den tilgang, som man anlægger i dekretet for at forbedre behandlingen af visumansøgninger og lette udenlandske besøgendes indrejse i landet.

Det nye udkast til VWP-lovgivning behandles stadig af USA's Kongres¹².

Fra og med den 13. april 2012 har det amerikanske udenrigsministerium hævet gebyrerne for de fleste ansøgninger om besøgsvisum. Blandt andet har man hævet gebyret for ansøgninger om visum i turist- og erhvervsøjemed fra 140 USD til 160 USD.

Kommissionen har foretaget en juridisk analyse af konsekvenserne af Lissabontraktatens ikrafttræden for den såkaldte dobbelte strategi, som Coreper godkendte den 12. marts 2008 i forbindelse med VWP-forhandlingerne med USA¹³. Som et resultat af Lissabontraktatens

¹² Ved det seneste møde blandt embedsmænd på højt niveau fra EU og USA (den 25.-26. juli 2012) understregede USA's Department of Homeland Security (DHS), at kongressen kæder vedtagelsen af nye kriterier for udstedelse af visum sammen med gennemførelsen af et effektivt system til kontrol med ind- og udrejse, som er nødvendigt for at kunne beregne et realistisk skøn over antallet af personer, der bliver i landet efter visummets udløb, for hvert oprindelsesland. Trods en ihærdig indsats har DHS haft problemer med at gennemføre et pålideligt system til kontrol med udrejse, og man forventer, at det vil tage flere måneder at nå dette mål.

¹³ Yderligere oplysninger om den dobbelte strategi fremgår af Kommissionens fjerde rapport om visumgensidighed (KOM(2008)486 endelig/2 af 9.9.2008) og den femte rapport om visumgensidighed (KOM(2009)560 endelig). Forhandlingerne om brevveksling mellem EU og USA om visse betingelser for adgang til VWP, som falder ind under Fællesskabets kompetence vedrørende fortsat deltagelse i visumfritagelsesprogrammet, har ligget stille siden 2009: USA kræver ikke, at medlemsstaterne indgår bilaterale aftaler med USA med hensyn til disse krav.

ikrafttræden kan medlemsstaterne i princippet fortsat forhandle og indgå aftaler med tredjelande på områderne for politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager (som nu er områder med delt kompetence), så længe EU ikke har indgået sådanne aftaler med disse tredjelande. Denne kompetence hos medlemsstaterne er dog ikke ubegrænset. Medlemsstaterne må ikke indgå aftaler, der enten berører EU-retten, herunder instrumenter på områderne for politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager, eller ændrer dens anvendelsesområde.

Da EU i vid udstrækning udøver sin kompetence på området for visumpolitik, og da de bilaterale aftaler reelt er en forudsætning for at få adgang til VWP, bør man i princippet forhandle og indgå en overordnet aftale mellem EU og USA, som omfatter alle betingelser vedrørende adgang til VWP. I den nuværende situation, hvor et stort antal medlemsstater allerede har indgået aftaler med USA om screening til bekæmpelse af terrorisme og øget samarbejde om forebyggelse og bekæmpelse af alvorlig kriminalitet, kan medlemsstaterne dog fortsat forhandle og anvende sådanne bilaterale aftaler på betingelse af, at aftalerne ikke berører eller ændrer anvendelsesområdet for EU's fælles regler på området for politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager, navnlig med hensyn til udveksling af oplysninger vedrørende retshåndhævelse, og på området for databeskyttelse i denne sammenhæng.

Kommissionen har anmodet medlemsstaterne om at fremlægge de bilaterale aftaler, som de har indgået med USA under VWP, eller give oplysninger om igangværende forhandlinger for at bekræfte, at de er i overensstemmelse med EU's fælles regler.

Resultatet af Kommissionens undersøgelser af samarbejdet om retshåndhævelse er, at de bilaterale aftaler om et styrket samarbejde om forebyggelse og bekæmpelse af alvorlig kriminalitet og aftalerne om udveksling af screeninginformationer om kendte eller mistænkte terrorister, som medlemsstaterne har fremlagt, er forenelige med EU's fælles regler på området for politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager, og at aftalerne ikke ændrer reglernes anvendelsesområde (bilaget rummer en oversigt over de underretninger, som Kommissionen har modtaget fra medlemsstaterne, og en detaljeret vurdering).

Hvad angår overensstemmelse med EU-retten på området for databeskyttelse, bemærker Kommissionen, at en generel henvisning til anvendeligheden af hver parts nationale lovgivning, som findes i de fleste af de bilaterale aftaler, der er indgået under VWP, muligvis ikke altid er tilstrækkelig til at sikre den beskyttelse, der kræves i Rådets rammeafgørelse 2008/977/RIA af 27. november 2008 om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager¹⁴ ("rammeafgørelsen"). Endvidere mangler der i nogle af de bilaterale aftaler mellem medlemsstater og USA en klar formålsbegrænsning og strenge kriterier for at afgøre, om der skal foretages viderebehandling af de overførte oplysninger i de enkelte sager. Dette kan rejse spørgsmålet om, hvorvidt de pågældende aftaler er i overensstemmelse med EU-retten, navnlig reglerne om begrænsning af viderebehandling til andre formål end de formål, som oplysninger er indsamlet til¹⁵.

Kommissionen forhandler i øjeblikket med USA om en aftale om udveksling af personoplysninger, der behandles i forbindelse med politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager. Denne aftale vil supplere de nuværende og kommende aftaler på området for politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager med de fornødne sikkerhedsgarantier med hensyn til databeskyttelse.

¹⁴ EUT L 350 af 30.12.2008.

¹⁵ Artikel 3, stk. 2, i rammeafgørelsen.

Vurdering

Kommissionen beklager, at de amerikanske myndigheder ikke har besvaret dens skriftlige bemærkninger vedrørende Interim Final Rule om ESTA-gebyret, som den sendte til dem i oktober 2010.

Kommissionen har endnu ikke afsluttet sin vurdering af ESTA med henblik på at fastslå, om systemet svarer til Schengen-visumansøgningsprocessen, da den endelige ESTA-lovgivning endnu ikke er offentliggjort i Federal Register.

Kommissionen vil i sine kontakter med USA fortsat rejse spørgsmålet om manglende gensidighed for så hurtigt som muligt at få indført fuld visumgensidighed.

I øjeblikket er den maksimale tilladte tærskel for visumafslagsprocenten for lande, der ansøger om deltagelse i VWP, tre procent. Målt på tallene for 2011 hos de fire medlemsstater, der endnu ikke deltager i VWP, er det kun Cypern, der overholder denne tærskel. Visumafslagsprocenterne i 2011 var 15,7 % for Bulgarien, 10,2 % for Polen og 22,4 % for Rumænien. De amerikanske myndigheders etablering af et biometrisk udrejsesystem for flytrafik ville gøre det muligt for dem i overensstemmelse med amerikansk lovgivning at øge den maksimale tærskel for visumafslagsprocenten til 10 procent.

Kommissionen vil fortsat nøje overvåge udviklingen med hensyn til de amerikanske myndigheders etablering af udrejsesystemet for blandt andet at sikre præcis beregning af antallet af personer, der bliver i landet efter visummets udløb, og gøre det muligt at hæve tærsklen for visumafslagsprocenten til 10 procent.

Kommissionen beklager, at de amerikanske myndigheder har hævet visumgebyrerne, hvilket får yderligere negative konsekvenser, navnlig for statsborgerne i de fire medlemsstater, der endnu ikke deltager i VWP, som ønsker at rejse til USA.

Kommissionen bifalder det nye regeringsstøttede udkast til VWP-lovgivning. Kommissionen mener, at det nye lovforslag kan bane vejen for, at flere medlemsstater kan tilslutte sig VWP, og ser frem til, at det vedtages så snart som muligt.

3. KONKLUSION

Det glæder Kommissionen, at fuld visumgensidighed er opnået eller inden for rækkevidde hos flere tredjelande i forbindelse med gennemførelsen af den nuværende gensidighedsmekanisme:

- Man har opnået fuld visumgensidighed for alle medlemsstater med Brunei Darussalam takket være myndighedernes beslutning om at forlænge visumfritagelsen til 90 dage. Siden den 15. oktober 2012 har også statsborgere i Island, Norge og Schweiz haft ret til 90 dages visumfrit ophold i Brunei. Kommissionen anmoder nu myndighederne i Brunei om, at også statsborgere i Liechtenstein får forlænget visumfritagelsen til 90 dage.
- Aftalen mellem EU og Brasilien om visumfritagelse for kortvarige ophold for indehavere af almindeligt pas trådte i kraft den 1. oktober 2012, hvorved statsborgerne i alle medlemsstater kan rejse visumfrit til Brasilien.

- Kommissionen bifalder de japanske myndigheders beslutning om at forlænge den midlertidige visumfritagelse for rumænske statsborgere indtil den 31. december 2012 og forventer, at Japan vil gøre den midlertidige visumfritagelse permanent takket være gennemførelsen af specifikke foranstaltninger, som Rumænien og Japan skal enes om.

I USA kan forslaget til ny VWP-lovgivning, hvis det vedtages, bane vejen for, at flere medlemsstater kan tilslutte sig VWP, og dette kan sikre flere vigtige fremskridt i retning af fuld visumgensidighed med USA.

Hvad angår Canadas genindførelse af visumpligt for tjekkiske statsborgere, beklager Kommissionen, at Canada endnu ikke har forelagt Kommissionen sin rapport om besøget med henblik på dataindsamling i Den Tjekkiske Republik og derved faktisk har forhindret et samarbejde i den canadisk-tjekkiske ekspertarbejdsgruppe. Kommissionen ser frem til, at Canada før udgangen af 2012 gennemfører landets nye asyllovgivning fuldt ud, hvilket bør eliminere vigtige pull-faktorer og derved nedbringe antallet af ubegrundede asylansøgninger fra EU væsentligt. Når bestemmelserne i den nye lov træder i kraft, bør de gøre det muligt for de canadiske myndigheder at beslutte at ophæve visumpligten for tjekkiske statsborgere igen. Kommissionen er indstillet på sammen med Canada og i tæt koordination med de berørte medlemsstater at udforske mulighederne for politisk og retligt samarbejde med hensyn til problemet med ubegrundede asylansøgninger fra EU. Disse former for samarbejde bør dog ikke være en forudsætning for, at Canada ophæver visumpligten for statsborgerne i de tre berørte medlemsstater.

Kommissionen ser frem til, at Europa-Parlamentet og Rådet vedtager udkastet til en forordning om ændring af forordning 539/2001, hvor man blandt andet sigter mod at etablere en ny og mere effektiv gensidighedsmekanisme. Når udkastet er vedtaget, vil både de få resterende og eventuelle nye tilfælde af manglende gensidighed blive gennemgået af Kommissionen, som vil træffe de fornødne foranstaltninger i overensstemmelse med den reviderede gensidighedsmekanisme.

BILAG

Oversigt over og vurdering af medlemsstaternes bilaterale aftaler med USA i forbindelse med den juridiske analyse af konsekvenserne af Lissabontraktatens ikrafttræden for den dobbelte strategi ved VWP-forhandlingerne med USA

– Oversigt over de bilaterale aftaler

Kommissionen har anmodet medlemsstaterne om at fremlægge de aftaler om styrket samarbejde om forebyggelse og bekæmpelse af alvorlig kriminalitet og om udveksling af screeninginformationer om kendte eller mistænkte terrorister, som de har indgået med USA i forbindelse med visumfritagelsesprogrammet (VWP), eller oplysninger om igangværende forhandlinger, så Kommissionen kan vurdere, om disse aftaler berører EU-retten eller ændrer dens anvendelsesområde.

Femten medlemsstater (Den Tjekkiske Republik, Danmark, Tyskland, Estland, Grækenland, Italien, Letland, Litauen, Ungarn, Malta, Nederlandene, Østrig, Portugal, Slovakiet og Finland) har fremlagt deres bilaterale aftaler med USA vedrørende *styrket samarbejde om forebyggelse og bekæmpelse af alvorlig kriminalitet*. Med hensyn til aftalerne om *udveksling af screeninginformationer om kendte eller mistænkte terrorister* har seks medlemsstater (Estland, Grækenland, Letland, Ungarn, Slovakiet og Slovenien) fremlagt deres bilaterale aftaler med USA. Nedenstående tabel giver et overblik over svarene fra medlemsstaterne¹⁶:

¹⁶ Forklarende note: "X" betyder "aftale indgået", mens "-" betyder "ingen aftale indgået".

MS	AM ¹⁷	Erklæring ¹⁸	TSC-aftale ¹⁹	Prüm-lignende aftale (PCSC-aftale) ²⁰
BE			-	Forhandlinger i gang
BG	-	X	- (første bemærkninger om udkastet til aftalen sendt til USA)	- (første bemærkninger om udkastet til aftalen sendt til USA)
CZ	X		X (klassificeret tekst; ikke fremlagt)	X
DK	-		- (afventer udkast til aftale fra USA)	X
DE	-		-	X
EE	X		X	X
EL	X		X	X
ES			Ingen oplysninger fremlagt	Ingen oplysninger fremlagt
FR			Under forhandling med USA (tekst ikke fremlagt)	Under forhandling med USA (tekst ikke fremlagt)
IT			Memorandum om udveksling af oplysninger med US TSC fra 2007 og ordlyden i gennemførelsesordninger fra 2009 ikke fremlagt ; bilateral aftale fra 1986 fremlagt	X
CY	-		- (forhandlinger endnu ikke indledt; myndighederne gennemgår aftalens indhold)	- (forhandlinger endnu ikke indledt; myndighederne gennemgår aftalens indhold)
LV	X		X	X
LT	Ingen oplysninger fremlagt.		Ingen oplysninger fremlagt	X
LU			Ingen oplysninger fremlagt	Ingen oplysninger fremlagt
HU	Ingen oplysninger fremlagt.		X	X
MT	X		-	X ²¹
NL	Ingen oplysninger fremlagt.		Ingen oplysninger fremlagt	X
AT	-		-	X
PL			X (klassificeret tekst; ikke fremlagt)	-
PT	-		Forhandlinger i gang	X ²²
RO		X	indledende fase af samråd med USA	indledende fase af samråd

¹⁷ Aftalememorandum vedrørende USA's visumfritagelsesprogram (VWP) og beslægtede forbedrede sikkerhedsforanstaltninger.

¹⁸ Erklæring om principper for samarbejde om bedre bilaterale sikkerhedsforanstaltninger ved international rejseaktivitet og kravene i USA's VWP.

¹⁹ Aftale om udveksling af screeninginformationer om kendte eller mistænkte terrorister.

²⁰ Aftale om styrket samarbejde om forebyggelse og bekæmpelse af alvorlig kriminalitet.

²¹ Endnu ikke ratificeret.

²² Under ratificering.

MS	AM ¹⁷	Erklæring ¹⁸	TSC-aftale ¹⁹	Prüm-lignende aftale (PCSC-aftale) ²⁰
				med USA <<
SI	-		X	Forberedelser på at indlede forhandlinger
SK	X		X	X
FI			-	X ²³
SE	-		-	-

– **Resultaterne af Kommissionens gennemgang af de bilaterale aftaler, som medlemsstaterne har indgået med USA under VWP**

Formålet med Kommissionens anmodning var at bekræfte, at de bilaterale aftaler, som medlemsstaterne har indgået med USA under VWP, harmonerer med EU's nuværende regelsæt på områderne for politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager, navnlig med hensyn til udveksling af oplysninger vedrørende retshåndhævelse, herunder:

- Rådets afgørelse 2005/671/RIA af 20. september 2005 om udveksling af oplysninger og samarbejde vedrørende terrorhandlinger
- Rådets rammeafgørelse 2006/960/RIA af 18. december 2006 om forenkling af udvekslingen af oplysninger og efterretninger mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder ("det svenske initiativ")
- Rådets afgørelse 2008/615/RIA af 23. juni 2008 om intensivering af det grænseoverskridende samarbejde, navnlig om bekæmpelse af terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet ("Prüm-afgørelsen")
- Rådets rammeafgørelse 2008/977/RIA af 27. november 2008 om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager.

Kommissionens gennemgang viser, at de bilaterale aftaler om styrket samarbejde om forebyggelse og bekæmpelse af alvorlig kriminalitet og aftalerne om udveksling af screeninginformationer om kendte eller mistænkte terrorister er forenelige med EU-retten på området for politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager, og aftalerne ændrer ikke rettens anvendelsesområde. "Prüm-afgørelsen" (Rådets afgørelse 2008/615/RIA) berører ikke bilaterale eller multilaterale aftaler mellem medlemsstater og tredjelande, som anført i artikel 35, stk. 6, i afgørelsen. Ligeledes gælder det, at det såkaldte svenske initiativ (Rådets rammeafgørelse 2006/960/RIA) ikke griber ind i bilaterale eller multilaterale aftaler mellem medlemsstater og tredjelande, som anført i artikel 1, stk. 2, i rammeafgørelsen. Aftalerne er også forenelige med Rådets afgørelse 2005/671/RIA og ændrer ikke dens anvendelsesområde, da Rådets afgørelse begrænser sig til overførsel af oplysninger fra medlemsstaterne til Europol, Eurojust og andre medlemsstater. Mere præcist omhandler Rådets afgørelse overførsel af alle relevante oplysninger, der vedrører og stammer fra strafferetlig efterforskning i forbindelse med terrorhandlinger, til Europol og interesserede medlemsstater, som anført i artikel 2, stk. 1 og 6, i Rådets afgørelse. Endvidere begrænser afgørelsen sig til overførsel af alle relevante oplysninger om retsforfølgning og domme for terrorhandlinger til Eurojust og interesserede medlemsstater, som anført i artikel 2, stk. 2 og 6, i Rådets afgørelse.

²³ Afventer parlamentets godkendelse.

Rådets afgørelse 2005/671/RIA indeholder ikke bestemmelser om overførsel af oplysninger til tredjelande.

Med hensyn til udveksling af passagerlisteoplysninger (PNR-oplysninger) sikrede Kommissionen allerede ved indledningen af den dobbelte strategi, at de bilaterale aftaler mellem medlemsstaterne og USA ikke ville omfatte PNR-oplysninger. Ingen af de bilaterale aftaler, der er forelagt Kommissionen, indeholder bestemmelser om udveksling af PNR-oplysninger.

Tættere politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager skal gå hånd i hånd med respekten for grundlæggende rettigheder, navnlig retten til respekten for privatlivets fred og beskyttelse af personoplysninger. Denne ret skal sikres gennem særlige ordninger for beskyttelse af oplysninger²⁴. Øget udveksling af oplysninger i EU forudsætter ofte samarbejde blandt medlemsstaterne, da bekæmpelse af kriminalitet og sikkerhedsspørgsmål er af grænseoverskridende karakter. I tilfælde, hvor personoplysninger overføres eller gøres tilgængelige blandt medlemsstaternes myndigheder, eller disse myndigheder gør dem tilgængelige for myndigheder eller informationssystemer, der er etableret på basis af afsnit VI i EU-traktaten før Lissabontraktatens ikrafttræden (såsom **Eurojust**, Europol osv.), gælder bestemmelserne i Rådets rammeafgørelse 2008/977/RIA af 27. november 2008 om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager²⁵ ("rammeafgørelsen"). Rammeafgørelsen gælder også i tilfælde, hvor personoplysninger overføres til eller gøres tilgængelige for medlemsstaters myndigheder af myndigheder eller informationssystemer, der er etableret på basis af afsnit VI i EU-traktaten (eventuelt før Lissabontraktatens ikrafttræden)²⁶.

I artikel 13 i Rådets rammeafgørelse 2008/977/RIA fastlægges de gældende regler, når kompetente myndigheder overfører personoplysninger til tredjelande, herunder kravet om, at tredjelandet skal sikre et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau for den påtænkte behandling af oplysningerne²⁷. Ifølge artikel 13, stk. 4, i rammeafgørelsen skal vurderingen af, om beskyttelsesniveauet er tilstrækkeligt, foretages på grundlag af samtlige de forhold, der har indflydelse på en videregivelse eller en type videregivelse af oplysninger. Til grund for vurderingen lægges navnlig oplysningernes art, den påtænkte behandlings formål og varighed samt de retlige rammer i tredjelandet. Uanset dette krav må personoplysninger kun overføres på strenge betingelser, blandt andet om at tredjelandet skal give tilstrækkelige og effektive sikkerhedsgarantier²⁸.

De bilaterale aftaler mellem medlemsstaterne og USA om dataoverførsel, som ligger inden for rammeafgørelsens anvendelsesområde, skal derfor opfylde disse kriterier.

På denne baggrund er en generel henvisning til anvendeligheden af hver parts nationale lovgivning, som findes i de fleste af de bilaterale aftaler, der er indgået under VWP, muligvis ikke altid tilstrækkelig til at sikre den beskyttelse, der kræves i rammeafgørelsen. Endvidere mangler der i nogle af de bilaterale aftaler mellem medlemsstater og USA en klar formålsbegrænsning og strenge kriterier for at afgøre, om der skal foretages viderebehandling

²⁴ Betragtning 17 i Rådets afgørelse 2008/615/RIA af 23. juni 2008 om intensivering af det grænseoverskridende samarbejde, navnlig om bekæmpelse af terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet.

²⁵ EUT L 350 af 30.12.2008.

²⁶ Artikel 1, stk. 2, i rammeafgørelsen.

²⁷ Artikel 13, stk. 1, litra d), i rammeafgørelsen.

²⁸ Artikel 13, stk. 3, i rammeafgørelsen.

af de overførte oplysninger. Dette kan rejse spørgsmål om, hvorvidt de pågældende aftaler er i overensstemmelse med EU-retten, navnlig reglerne om begrænsning af viderebehandling til andre formål end de formål, som oplysningerne er indsamlet til²⁹.

Kommissionen forhandler i øjeblikket med USA om en aftale om udveksling af personoplysninger, der behandles i forbindelse med politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager. Denne aftale vil supplere de nuværende og kommende aftaler på området for politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager med de fornødne sikkerhedsgarantier med hensyn til databeskyttelse.

²⁹ Artikel 3, stk. 2, i rammeafgørelsen.